

Nienoord - winterkenmerken bomen en struiken, d.d. 21-2-2024

Op 21 februari bezochten 10 leden van de plantenwerkgroep van IVN Westerkwartier e.o. het Nienoordbos te Leek.

Doel; herkennen van bomen en struiken aan de hand van winterkenmerken

Aanwezig:

Garnt Renkema, Herman de Heer, Aren en Maria van Waarde, Herman de Meijer, Coby Vos, Virry Schaafsma, Annemarie Beekman, San Jongedijk en Marijke Akerboom

Na enige uitleg door Herman de here trokken we het bos in met determinatietabel (op smartphone) in de hand, aangevuld met de reeds aanwezige kennis bij menigeen.

Gelukkig hielden de bomen en struiken zich keurig aan de aan hen toegekende beschrijvingen.

Zo zagen we :

- zomereik - met zijn kluster van 5 knoppen aan het tak-eind
- beuk - met lange scherp gepunt bruine knoppen
- hazelaar - met zig-zag takjes, eindtop is beklierd. Katjes!
- linde - eveneens met zig-zag takjes, maar dikke rode (niet beklierde) eindknop én boomvormend
- gewone es - de enige met gitzwarte knoppen
- gewone esdoorn - met dikke groen eindknop
- spanse aak / veldesdoorn - met een zwart zwarte streep op eindknop, behaard en soms met kurklijsten op de tak (hier niet gezien!)
- vuilboom / sporkehout - takjes sterk met lenticellen bezet onwelriekend bij afschrapen bast
- grauwe abeel - kenmerkende ruitvormige groeven in grijze stam
- zwarte els - de enige met gesteelde paarse knoppen. En uiteraard katjes
- meidoorn - stekels, knoppen beginnen al uit te botten
- gewone vlier - loopt al uit
- europese lork - kwastvormige naaldbundels lopen al uit
- wilde kardinaalsmuts - groen vierkantige twijgen. Soms met kurklijsten
- gewone gagel - bijzonder knoppen. Welriekend bij verwijderen bast

Met bovenstaand lijstje waarschijnlijk niet volledig zagen we ook nog

- overhangende essenstammen vol met het Gewoon elfenbankje (*Trametes versicolor*)

- en liggende elzenstammen overgroeid met mogelijk Gewoon pluisdraadmos (*Amblystegium serpens*)

Volgens een vlakbij staand informatiebord groeit dit (een van de kleinste) liggende slaapmosje graag op de neutrale, niet zure stam van essen

Bij aanvang van de wandeling troffen we in het zgn. freulebosje een grote pol van de breedbladige sneeuw klok, *Galanthus elwesii*

Waar valt bij struiken /bomen inzake winterkenmerken al op kunt letten alvorens met loep en boek aan de gang te gaan.

<u>Knopstand en -vorm</u>	overstaand in kransen verspreid stomp puntig in groepjes bijeen of solo	<u>Takken</u>	kaal of behaard geur kleur lenticellen afschilferend kurklijst wrattig of met andere aangroeisels rond, (drie)hoekig, vierkant houtig, hard of kruidachtig soepel, buigzaam blad nog aanwezig verdord groen, bladhoudend met kort- of langloten naalden of schubben
<u>Bladmerk</u>	grootte één spoor, drie of meer sporen	<u>Kroon</u>	silhouet
<u>Knoppen</u>	zichtbaar / onzichtbaar grootte kleur behaard of kaal bedekt of naakt aanliggend of afstaand eindknop groter dan zijknoppen aantal knopschubben Knop op steeltje of in bladoksel	<u>Merg</u>	compact geladderd hol kleur geur
<u>Takstand</u>	overstaand, in kransen, geveerd vertakking grof of fijn		
<u>Vruchten,</u>	bessen, noten (nog) aanwezig? Aanzet <u>bloei</u> (katjes) aanwezig?		
<u>Bewapening</u>	doorn of stekel enkelvoudig of samengesteld		

Als laatste, wat ligt er evt. nog onder de boom of struik